

HYVINVOINTILAUTAKUNTA

Palvelukuvaus

Hyvinvointilautakunnan alaisen kasvatuksen, koulutuksen ja vapaa-ajan toimialan toiminta koostuu musiikkiopiston ja kansalaisopiston/taidekoulun opetuksesta sekä kirjasto-, kulttuuri, liikunta- ja nuorisopalveluista.

Kasvatuksen, koulutuksen ja vapaa-ajan toimialan johtotiimiin ovat kuuluneet: sivistys- ja hyvinvointijohtaja, opetuspäällikkö, varhaiskasvatuspäällikkö, musiikkiopiston rehtori, kansalaisopiston/taidekoulun rehtori, kirjastotoimenpäälikkö, kulttuuripäällikkö, liikunta- ja nuorisotoimenpäälikkö ja sihteerinä kasvatuksen, koulutuksen ja vapaa-ajan toimialan hallintosihteerä.

Kasvatuksen, koulutuksen ja vapaa-ajan toimialan yleishallinto vastaa toimialaan kuuluvien palveluiden suunnittelusta, valmistelusta ja toimeenpanosta.

Tilivelvollisina viranhaltijoina ovat toimineet sivistys- ja hyvinvointijohtaja Mika Kamunen, musiikkiopiston rehtori Riina Holkkola, kansalaisopiston/taidekoulun rehtori Mari Takamaa, kirjastotoimenpäälikkö Päivi Pippola, kulttuuripäälikkö Heli Talvitie sekä liikunta- ja nuorisotoimenpäälikkö Niko Savinainen.

Hyvinvointilautakunta 31.5.2025 saakka: puheenjohtaja Matti Kangas, varapuheenjohtaja Sami Kuula, jäsenet Eeva-Maria Latva-Rasku, Juha Hella, Matti Rinnankoski, Susanna Suokko, Antti-Jussi Kivistö, Teija Ylimäki, Eila Huhta, kaupunginhallituksen edustaja Helena Lahtinen ja nuorisovaltuuston edustaja Netta Nyrhilä.

Hyvinvointilautakunta 1.6.2025 alkaen: puheenjohtaja Jesse Häyhä, varapuheenjohtaja Sami Kuula, jäsenet Timo Pihlajaviita, Marja-Terttu Isoaho, Marko Makkonen, Susanna Suokko, Ulla Tiitu, Tommi Ilkka, Ami Toppari, kaupunginhallituksen edustaja Helena Lahtinen ja nuorisovaltuuston edustaja Netta Nyrhilä.

Hyvinvointilautakunnan esittelijänä on toiminut sivistys- ja hyvinvointijohtaja Mika Kamunen ja sihteerinä kasvatuksen, koulutuksen ja vapaa-ajan toimialan hallintosihteerä Tiina Lassila. Hyvinvointilautakunta on vuoden 2025 aikana pitänyt 11 kokousta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Hyvinvointilautakunnan alaiset yksilöt ovat läpikäyneet/täyttäneet sisäisen valvonnan tarkistuslistan koskien vuoden 2025 toimintaa. Yksiköt ovat raportoineet siitä eteenpäin kasvatuksen, koulutuksen ja vapaa-ajan toimialan hallintoa ja edelleen eteenpäin kaupungin johtoryhmälle. Raporttien yhteenvedon perusteella toimialan hallinto laatii toimenpiteet mahdollisten kehittämistoimenpiteiden tekemiseen.

Hyvinvointilautakunnan ja se alaisten yksikköjen toiminnassa on noudatettu voimassa olevia säännöksiä, ohjeita ja toimintaa koskevia päätöksiä.

Kiinteistöjen ja irtaimiston vakuuttaminen on hoidettu keskitetysti. Hyvinvointilautakunnan alaisissa yksiköissä ovat seuraavat ajantasaiset ennalta

ehkäisevät suunnitelmat ja varautumissuunnitelmat: pelastus- ja turvallisuussuunnitelmat. Pelastussuunnitelmia on yksiköittäin harjoiteltu. Vanhan Paukun alueella toimivien yksiköiden osalta on otettu käyttöön hälytysjärjestelmä vuoden 2023 aikana. Palvelukykyyn liittyvät riskit liittyvät ohueen organisaatioon.

Tavoitteet vuonna 2025 ja niiden toteutuminen

Hyvinvointilautakunnan talousarvio toteutui ylijäämäisenä 350.626 euroa (toimintakate 94,6%).

Yhteistyö hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalveluiden kanssa eteni yhteisten toimintamallien osalta.

Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa on ollut keskeinen osa palveluiden järjestämistä. Vastuunjakoja ja roolituksia on kehitetty hyvässä yhteistyössä. Esimerkiksi perhekeskuksen ja opiskeluhuollon yhteistyöhön saatiin rakennettua hyvää toimintamallia.

Hyvinvointialueen mukanaan tuoma muutos tulee edelleen vaikuttamaan yhteistyöhön ja toiveissa on, että hyvää yhteistyötä ja palveluiden kehittämistä jatketaan tulevaisuudessakin kuntalaisten eteen.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toteutuma
Talouden tasapainon ylläpitäminen	Hyvinvointilautakunta pysyy vuodelle 2025 annetussa talousarvioraamissa	Toteutunut. Talouden toteutumista seurattu lautakunnassa kuukausittain.
Hyvinvoinnin lisääminen Talouden tasapainon ylläpitäminen	Elämänlaatu ja mielen hyvinvointi -Työ- ja toimintakyky paranee -Työn kuormittavuus tasapainottuu -Työkyvyttömyys-eläkkeelle siirrytään vähemmän -Sairauspoissaolot vähenevät -Työkykyisten määrä kasvaa	Laaja hyvinvointikertomus 2021-2025 hyväksytty keväällä 2025, sis. mainittujen mittarien seuranta. Kaikukortti-toiminta on vakiinnuttanut paikkansa kaupungin toiminnassa. Sairauspoissaolot vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna.
Hyvinvoinnin lisääminen Talouden tasapainon ylläpitäminen	HyTe -yhteistyö kehittäminen ja sujuvoittaminen yhdessä hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin kanssa Moniammatilliset yhteistyöryhmät toimivat osana kaupungin hyte-rakenteita	Moniammatilliset yhteistyöryhmät ikäryhmittäin nimetty ja toiminta alkanut

Hyvinvoinnin lisääminen	Vahvuutena välittäminen: Asukkailla on mahdollisuus aktiiviseen osallistumiseen, yhteisöllisyys lisääntyy	Asukaskyselyt/ osallisuustilaisuudet: Järjestötapaaminen järjestetty keväällä, tapaamisen jälkeen teetetty tyytyväisyyskysely järjestöille. Lasten ja nuorten hyvinvointikysely teetetty. Asukastilaisuus hyvinvointisuunnitteluun liittyen järjestetty. Osallistuvan budjetin kampanjat: Nuorisotoimen osbu-kampanja v.2025 toteutettu. Osallisuus- ja yhdenvertaisuus-suunnitelman päivitys jatkuu edelleen laajan hyvinvointisuunnitelman työstön yhteydessä.
-------------------------	--	--

Musiikkiopisto

Palvelukuvaus

Lapuan musiikkiopisto on taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaista (L 21.8.1998/633) opetusta antava lakisääteinen oppilaitos. Toimintaa ohjaavat sekä valtakunnallinen ja opiston oma opetussuunnitelma. Musiikkiopisto-opintojen keskeisenä tavoitteena on antaa sellaiset tiedot ja taidot, että musiikin elinikäinen harrastaminen on mahdollista ja oppilaan niin halutessa antaa valmiudet hakeutua musiikkialan ammatilliseen tai korkea-asteen koulutukseen. Musiikkiopisto on samanaikaisesti hyvinvointia ja osallisuutta kasvattava harrastus, mutta myös oppilaitos, joka mahdollistaa polun ammattilaiseksi. Syksystä 2025 alkaen olemme tallentaneet opintosuorituksia Koski-tietovarantoon.

Soitto- ja/tai lauluopinnot ovat harrastus, joka ohjaa oppilasta keskittyneeseen, päämäärätietoiseen ja pitkäjännitteiseen työskentelyyn sekä rakentavaan toimintaan yksilönä ja ryhmän jäsenenä. Musiikinopiskelu antaa mahdollisuuden rauhoittua, syventyä ja rakentaa omaa hyvinvointia. Musiikki on väylä itseilmaisulle, tunteiden käsittelylle ja hyvinvoinnille. Musiikkiopiston kohderyhmänä ovat ensisijaisesti lapset ja nuoret, mutta myös aikuiset.

Soitto- ja lauluopintojen tuottamisen lisäksi musiikkiopiston tehtävänä on paikallisen ja kansallisen musiikkikulttuurin säilyttäminen ja kehittäminen, vuorovaikutus ja yhteistyö muiden musiikin- ja taideopetusta antavien oppilaitosten ja tahojen kanssa sekä kansainvälisen yhteistyön edistäminen. Olemme mukana Erasmus+-hankkeessa. Musiikkiopistolla on merkittävä jalansija lapualaisen musiikkikasvatuksen, musiikkikulttuurin ja musiikkikokemusten luojana.

Opetustarjontaan kuuluvat varhaisiän musiikinopetus, eri instrumenttien soitonopetus, kamari- ja kansanmusiikin opetus, musiikin perusteiden opetus, pop-/jazzmusiikin l. rytmimusiikin opetus ja siihen liittyvä bänditoiminta sekä valinnaiset opintojaksot. Soitinvalikoimaan kuuluvat jousisoittimet, puu- ja vaskipuhaltimet, piano, kitara, sähkökitara, sähköbasso, lyömäsoittimet, harmonikka ja laulu (rytmilaulu ja klassinen).

Tavoitteet vuonna 2025 ja niiden toteutuminen

Kuluneen kauden tavoitteenamme on ollut **kehittää, uudistaa ja ylläpitää vaikuttavia ja laadukkaita musiikkiopistopalveluja**. Olemme seuranneet nykytilaa ja sen kehittymistä kahden oppilaille suunnatun kyselyn avulla. Uusille oppilaille suunnattu kysely on tehty ensimmäisen kerran syyslukukauden aikana. Opiskelua musiikkiopistossa kuvataan mielenkiintoiseksi ja innostavaksi, samoin opettajiamme päteviksi. Toimintamme ydin on soiton ja laulun yksilöopetus. Yksilöllinen kohtaaminen on keskeisin toimintatapamme. Mahdollistamme myös henkilökohtaisen opetussuunnitelman ja opetuksen erityisen tarpeen niin vaatiessa. Oppilaitoksena huolehdimme yhteisesti kaikista oppilaista ja kuljemme vahvasti yhdessä samaan suuntaan. Oppilashakumme on jatkuvaa, ilmoittautumiseen perustuvaa. Se on nopeuden ja avoimuuden näkökulmasta tärkeää. Saavutettavuutta parantavat kaikukortti ja mahdollisuus maksuhuojennukseen.

Oppilaitoksemme henkilökunta on kehitymis- ja kehittämismyönteistä. Pienenä ja luovana organisaationa pystymme helposti **innovoimaan kokeilevasti** ja viemään käytäntöön pieniä kokeiluja, lyhyelläkin varoajalla. Ideoinnit ja tapahtumien uudenlaiset toteutustavat löytävät arjessa paikkansa. Kokoonnumme säännöllisesti yhteen ajatuksia, huomioita ja ideoita jakaen. Olemme avoimia ja uteliaita uutta kohtaan. Viestintämme on ajankohtaista ja tehokasta.

Vaikka olemme oppilaitos, toimintamme on lähtökohtaisesti hyvinvointia ja **kokonaisvaltaista välittämistä** tuottavaa. Pyrimme musiikkikasvatuksen ja vahvuutena välittäminen-ajattelun keinoin vahvistamaan oppilaan toimijuutta, osallisuutta ja oppimisen, osaamisen ja onnistumisen kokemusten saavuttamista. Kuntalaisille tuotamme n. 55 maksutonta konserttia ja tapahtumaa vuodessa, jotka merkittävästi vaikuttavat arjen hyvinvointiin, taloudellisesta tilanteesta riippumattomaan saavutettavuuteen sekä yksinäisyyden kokemuksen vähentämiseen. Jokaviikkoiset iltamusiikkikonsertit ovat olleet mainio mahdollisuus osallistua maksutta kunnan kulttuuritarjontaan. Konsertit ovat lähes poikkeuksetta toteutuneet Alajoki-salissa. Kaiken kaikkiaan tilaisuuksia Alajoki-salissa on ollut yhteensä 501, joista musiikkiopiston järjestämiä 327, kaupungin tilaisuuksia 141 ja ulkopuolisia tilaisuuksia 33.

Osallistamme, verkostoidumme ja teemme yhteistyötä sekä kaupungin toimijoiden että alueellisen ja valtakunnallisen musiikkiopistoverkoston kanssa. Olemme toteuttaneet yhteisen koulutuksen Härmänmaan musiikkiopiston kanssa elokuussa 2025. Aiheena olivat motivaatio pitkäjänteisessä harrastamisessa sekä taiteen perusopetuksen lakiuudistus. Pidämme myös tiiviisti yhteyttä Etelä-Pohjalaisten musiikkiopistojen kanssa. Vanhan Paukun yksiköiden kanssa paikallinen verkostoituminen ja yhteistyö on liki päivittäistä. Kehittäminen on systemaattista ja yhteisiä projekteja tuotetaan kaikkien yksiköiden kesken.

Merkittävä osa paikallista yhteistyötä on Lapuan oman kulttuuriopetussuunnitelman toteuttaminen. Musiikkiopiston opettajat ovat vierailleet musisoinnin ja soitinesittelyjen

puitteissa alakouluilla sekä varhaiskasvatuksen yksiköissä. Eskarit osallistuivat Soivan metsän polku-tapahtumaan musiikkiopistolla. Lukion ensimmäisen luokan musiikkikurssilaiset ovat vierailleet Paukussa iltamusiikkikonsertissamme. Yhteistyön hengessä kaksi opettajaamme toimii Suomen mallin musiikkisisältöisten kerhojen ohjaajina. KOPS-toiminnassa olemme tavoittaneet n. 310 lasta kuluneen vuoden aikana.

Yhteistyö keskuskoulun musiikinopetuksen kanssa on jatkunut edelleen. Kaksi opettajaamme ovat mukana 5. ja 6. -luokkalaisten musiikintunneilla, tarjoten soittomahdollisuuksia ja esiintymisiä koulujen juhlissa. Keskuskoulun musiikintunneilla tavoitetaan viikoittain n. 120 oppilasta.

Kuluneen kauden tapahtumanostoja iltamusiikkikonserttien lisäksi ovat musiikkileikkikoululaisten konsertit, jousi- ja puhallinorkestereiden ja rytmimusiikin bändien konsertit, Kansalliset kontrabasso-kilpailut sekä laaja selloyhteistyö Käpylän musiikkiopiston kanssa molemminpuolisine vierailuineen. Syksyllä toteutui myös Säveltäjä teosten takana -konserttisarjan toinen, poikkitaiteellinen, juonnettu konsertti. Osallistamme oppilaitamme arjessa mm. soitettavan ohjelmiston valintoihin, konserttien ja tapahtumien esiintyjiksi ja avustajiksi.

Vuoden mittaan musiikkiopistolaiset opettajineen ovat esiintyneet monissa kaupungin tilaisuuksissa, mm. joulumessuilla, eläkejuhlissa, valtuuston kokouksissa, itsenäisyyspäivän juhlissa, monikulttuurisessa itsenäisyyspäivässä, museon näyttelyn avajaisissa, School's out-tapahtumassa, taidekoulun kevätnäyttelyssä, järjestötapaamisissa ja 9-luokkalaisten tanssiaisissa. Myös yksityiset tahot ja yritykset ovat hyödyntäneet musiikillista osaamistamme mm. häissä, hautajaisissa sekä muissa juhlissa. Olemme myös tehneet erilaisilla kokoonpanoilla vierailuja Hyvä Saumaan sekä alueen palvelukoteihin. Lisäksi musiikin perusteet 4-ryhmän oppilaat pääsivät vierailemaan Vaasan oopperassa oppilastukiyhdistys Prima Vistan tukemina.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toteuma
Kasvun varmistaminen Taloudellisen tasapainon ylläpitäminen	Kehitämme, uudistamme ja ylläpidämme vaikuttavia, tehokkaita ja laadukkaita musiikkiopistopalveluja. Innovoimme kokeilevasti taloudelliset resurssit huomioon. Vahvuutena välittäminen-ajattelu oppilaitoksemme toiminnassa.	Toteutunut. Kyselyt (2kpl) uusille ja jatkaville oppilaille. Musiikkiopisto-opiskelua kuvataan mielenkiintoiseksi ja innostavaksi. Palaute kiitettävää 4/5. Henkilökunnan säännölliset kokoukset ja kehityskeskustelut 100%, yhteinen suunnittelu ja ideointi ajantasaisesti sekä jatkuvasti toiminnan laadun varmistamiseksi.
Hyvinvoinnin lisääminen	Osallistamme, verkostoidumme ja teemme yhteistyötä tavoitteellisesti ja taloudellisesti. Toimimme yhteisöllisesti.	Toteutunut. Paikallista yhteistyötä laajasti toimijoiden kanssa (Vanha Paukku, kaupunki, yritykset, yksityishenkilöt, Hyvä Sauma,

Taloudellisen tasapainon ylläpitäminen	Vahvuutena välittäminen-ajattelun näkyminen toiminnassamme. Osallistamme, verkostoidumme ja teemme yhteistyötä tavoitteellisesti Vanhassa Paukussa.	palvelukodit). Yhteistyötä koulutuksen toteuttamisessa lähioppilaitoksen ja Suomen musiikkioppilaitosten liiton kanssa kanssa. Kulttuuriopetussuunnitelmatyön toteuttaminen perusopetuksessa toteutunut seitsemällä alakoululla tavoittaen n. 310 lasta.
--	---	--

Keskeisimmät tunnusluvut vuosilta 2021-2025

	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025
Toimintatuotot	98.300	108.324	132.662	93.662	96.858
Toimintakulut	983.623	989.164	1.104.956	1.012.676	1.024.768
Toimintakate	-855.323	-880.840	-972.289	-919.014	-927.910
Valtionosuus	522.686	533.943	555.374	568.157	583.102
Kaupungille jäävä kustannus	362.637	346.897	416.915	350.857	344.808

	2021	2022	2023	2024	2025
Opetustunnit	11 235	11 217	11 319	11 273	11 216
Varsinaiset oppilaat	256	248	250	254	250
Musiikkileikki-koululaiset	72	77	69	60	70
Solistiset tasosuoritukset / Soivat kokonaisuudet	103	76	63	58	58
Päättötodistus perustaso, perusopinnot v. 2022	11	16	7	11	12
Päättötodistus musiikkiopistotaso, syventävät opinnot v. 2022	7	6	5	3	6

Henkilöstö	21	21	21	21	21
------------	----	----	----	----	----

Kaupunginkirjasto

Palvelukuvaus

Kirjastolain (2017) mukaan kunnan tehtävänä on yleisen kirjaston toiminnan järjestäminen.

Yleisen kirjaston tehtävät ovat:

- tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin
- ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa
- edistää lukemista ja kirjallisuutta
- tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon
- tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan
- edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Edellä mainittujen tehtävien hoitamiseksi kunnan yleisellä kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö.

Lapuan kaupunginkirjasto tuottaa ja ylläpitää kirjasto- ja tietopalveluja Lapuan ja ympäristökuntien asukkaille sekä yhteistyökumppaneille, johon kuuluvat kaikki EEPOS-kirjastokimpan 22 kirjastoa. Kirjasto tukee kaikenikäisten lukuharrastusta, mediataitoja ja elinikäistä oppimista. Asukkaiden hyvinvointiin kirjasto tarjoaa virkistystä ja elämyksiä. Kirjasto edistää tiedollisten ja sivistyksellisten perusoikeuksien toteutumista.

Tavoitteet vuonna 2025 ja niiden toteutuminen

Lapuan kaupunginkirjaston kävijämäärä oli vuonna 2025 edellisvuotta hieman pienempi. Omatoimikirjastoon kirjauduttiin 5779 kertaa. Kokonaislainaus nousi meillä 1,94 % vuoteen 2024 verrattuna, aikuisten kaunokirjallisuus 4,69 % ja lasten kaunokirjallisuus 3,71 %. Kirjastoauton lainat kasvoivat 5,23 %. Lukemista on edistetty monin tavoin kirjaston eri toimipisteiden kautta. Erilaisia tapahtumia oli 160 ja niissä osallistujia yhteensä 2114, kirjallisuuden ja lukemisen edistämisen tapahtumissa osallistujia oli 1398. Yhteistyötä tehtiin menestyksekkäästi eri tahojen kanssa, kuten Sydänkylät-hankkeen kanssa järjestämällä Jorma Kallion luento "Kasakat Tiistenjoella", joka keräsi Tiistenjoella koululle noin 100 kuulijaa. Kirjaston tiloja käytettiin myös monenlaisiin palavereihin, etätöihin, opiskeluun ja kiinnostaviin näyttelyihin esimerkiksi Marttojen koti-näyttelyyn. Lupa- ja valvontavirasto (ent. Avi) tarkistaa annetut tilastotiedot ja ne julkaistaan 1.4.2026.

Hiio hoi ...seikkailu näköpiirissä! -hankkeen tavoitteena oli lukutaitokipinän synnyttäminen ja innostaminen, tarjota tukea lukivaikeuksiin ja kannustaa perheitä lukemaan. Hankkeen teemana oli merirosvoseikkailut. Kohderyhmiä olivat eskarilaiset

ja 1.– 3. luokkien oppilaat. Hankkeen tapahtumia ja aineistoja suunnattiin myös lasten vanhemmille, varhaiskasvatuksen ja alkuopetuksen henkilöstölle sekä kirjaston työntekijöille. Hanke tavoitti noin 900 alakoululaista. Hankkeen loppuselvitys on toimitettu aluehallintovirastolle ja se on hyväksytty.

Tapahtumat ja osallistujamäärät

- 5.3.2024 Asiantuntijaluento Kati Keski-Mäenpää, 15 osallistujaa
- 13.3.–11.4.2024 Koulukäynnit, 18 kpl, 424 osallistujaa. Sadutus, ja tässä oli merirosvolaivalego hahmoineen apuna eskareille. Kirjavinkkausta 1 - 2 lk, erityyppistä merirosvoaiheista kirjallisuutta ja tietovisa jne.
- 18.4.2024 Kirjoituskilpailu 3 - 4 lk, raadissa kuusi jäsentä kirjastosta, kouluilta ja Lapuan Sanomista (joka yhteistyökumppani ja julkaisi kirjoituskilpailussa menestyneitä juttuja, runoja, mainoksia), palkintoja Lapuan kaupungilta ja liikuntatoimelta, 171 koululaista osallistui.
- 24.4.2024 Kirjailijavieras Lotta-Sofia Saahko, keräsi noin 40 osallistujaa.
- 7.5. 2024 Tapahtumapäivä, merirosvo-teemalla ja pukeutuminen teeman mukaisesti, tangokuningas Keijo Hietikko esiintyi, satutuokiota, aarteenetsintää, kaukoputki työpaja, kasvomaalausta, kirjoituskilpailun palkitseminen. 100 osallistujaa.
- 22.1.2025 Kirjailijavieras Roope Lipasti Ritavuoren koululla, 3 lk (osin 4 lk), striimaus etänä muille, noin 246 osallistujaa.
- 30.1.2025 Asiantuntijavieras Mervi Heikkilä, opetushenkilöstö ja kirjaston henkilökunta, 12 osallistujaa.

2 asteen yhteys hankkeessa keskitytään lukutaitoon, lukemiseen, kirjastopalveluihin ja monenlaiseen yhteistyöhön opiskelijoiden kanssa. Kirjastopalveluita esiteltiin Sedu Lapuan ns. "olkkarissa", toteutettiin kyselyt yhteistyöstä henkilökunnalle ja lukutottumuksista opiskelijoille. Palefacen vieraili huhtikuussa päivällä Sedulla ja illalla pääkirjastossa. Kirjastoautolla oli pysäkki Sedun Lapuan toimipisteessä. Liiketalouden opiskelijat kokosivat kirjastopalveluista oman videosesityksen tai powerpointi-esityksen. Kirjavinkkauksia pidettiin ns. aistihuoneessa ja lukutaidosta Eläänjäämistaitona kävi syksyllä puhumassa Aleksis Salusjärvi. Hanke jatkuu vielä kevään 2026 ajan.

Mikä on totta, mikä valhetta?-hankkeessa pohditaan tiedon todenmukaisuutta, mikä nykymaailmassa on haastavaa. Kyseessä on yhteistyöhanke SeAMK kirjasto- ja tietopalvelualan kanssa. Hankkeen tavoitteena on lisätä toisen asteen opiskelijoiden ja ikäihmisten tietämystä informaation todenmukaisuudesta. Nykyään on haastavaa tietää mihin perinteisen median ja sosiaalisen median välittämään informaatioon voi luottaa ja mikä taas on paikkaansa pitämätöntä tietoa. Koulutusten, luentojen ja työpajojen kautta saadaan työkaluja tunnistaa esimerkiksi huijauksia ja tietoa siitä kuinka toimia oikein virheellistä tietoa kohdatessa. Hanke aloitettiin syksyllä 2025 ja se jatkuu vuonna 2026. Näihin kaikkiin hankkeisiin on saatu kehittämisavustusta aluehallintovirastolta.

Eepos-kirjastojen yhteinen hanke Kestävän kehityksen Eepos päättyi 2025. Hankkeen aikana työstettiin Eepos-kirjastojen yhteinen kestävän kehityksen ohjelma. Ohjelman sisältöön vaikuttivat alkuvuonna "eeposlaisille" tehtyjen Webropol-kyselyiden vastaukset, kestävän kehityksen ohjelmat ja tiekartat. Tässä hyödynnettiin myös yleisten kirjastojen suunta-asiakirjaa sekä kirjastojen kestävän kehityksen hankkeiden materiaaleja ja kuntien kestävän kehityksen ohjeistuksia ja materiaaleja. Kirjastoissa pidettiin mm. aihetta käsitteleviä satutuokioita ja nukketeatteriesityksiä, lisäksi

asiakaskyselyssä painopisteenä oli kestävän kehityksen asiat, järjestettiin kirjanäyttelyitä sekä koostettiin kirjavinkkejä ja lukuhaasteita.

Eepoksen, Pikin, Keskin ja muutaman muun kirjastokimpan yhteinen UUKJ-projekti = "Uusi Uljas KirjastoJärjestelmä" päättyi 2025. Projektista saatiin tietoa ja materiaalia tarjouspyyntöä varten. Eepoksen oma kirjastojärjestelmätyöryhmä aloitti oman tarjouspyynnön viimeistelyn. Tavoitteena on saada tarjouspyyntö valmiiksi alkuvuodesta 2026.

Henkilökunta on osallistunut useampaan oman vastualueen sekä kaupungin järjestämiin koulutuksiin. Arjen työssä opimme toisiltamme uusia asioita. Henkilökunnasta kaksi osallistui Vanhan Paukun Erasmus+ -hankkeen puitteissa liikkuvuusjaksoihin. Kirjastonhoitaja Anna Oivio osallistui Reykjavikissa Islannissa 5.-11.10.2025 Well-being and Stress Management-kurssille. Kirjastotoimenpäällikkö Päivi Pippola osallistui Job Shadowing jaksolle 21.9. - 25.9.2025 Zagrebissa Kroatiaassa tutustuen erityyppisiin kirjastoihin. Liikkuvuudet toivat monenlaisia oppimiskokemuksia ja kansainvälisen yhteistyön mahdollisuuksia.

Onneksi on oma kirjasto!

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toteuma
Hyvinvoinnin lisääminen Osallisuus ja yhteisöllisyys	Asiakaslähtöisyys Osallisuus sekä yhteisöllisyys Asiakasraati Tapahtumat ja hankkeet AVI / Valtionavustukset kokeilu- ja kehittämistoimintaan Kirjaston käyttö lisääntyy	Toteutunut Eepos -kirjastojen yhteinen kestävän kehityksen kysely 2asteen yhteys-hankkeessa toteutettiin kyselyt yhteistyöstä henkilökunnalle ja lukutottumuksista opiskelijoille Toteutunut Hankkeet Kirjastotilastot 2025
Hyvinvoinnin lisääminen Digitaalisuus	Kirjasto tukee kaikkien kuntalaisten hyvinvointia ja tasa-arvoa tarjoamalla laadukkaan, ajantasaisen ja uudistuvan kokoelman ja e-aineistot Kuntien yhteinen e-kirjasto, joka antaa kaikille suomalaisille tasa-arvoisen mahdollisuuden käyttää kirjastojen digitaalisia sisältöjä	Ei ole toteutunut täysin Poistojen tekeminen vaatii aikaa ja suunnitelmallisuutta Toteutunut E-aineiston käyttöluvut nousseet

Hyvinvoinnin lisääminen Talouden tasapainon ylläpitäminen	Kirjastojärjestelmä Axiell Aurora Gold käytössä, mutta kartoitetaan myös uutta vaihtoehtoa Eepos -kimpassa Omatoimikirjasto-järjestelmän, asiakastietokoneiden, lainaus- ja palautusautomaattien toimintavarmuus pääkirjastossa, Tiistenjoen kirjastossa sekä lukion kirjastossa	Toteutunut osittain Uudesta kirjastojärjestelmästä ollaan laatimassa tarjouspyyntö Toteutunut
Hyvinvoinnin lisääminen Osallisuus Yhteisöllisyys	HyTe -yhteistyötä kehitetään ja parannetaan edelleen Kotipalvelu ja Celia sekä selkokirjat - eritasoisille lukijoille ja erilaisiin tilanteisiin	Toteutunut Lukuhetket ja kaverikoirat palvelukodeissa Hyvinvointialueen digipalveluiden esittely Digiagenttijunioreiden toimesta MLL lukumummi satuokioilla Toteutunut Uusia kotipalvelun asiakkaita Toteutunut Kulttuurikeskus Vanhan Paukun yhteistä lukuvuositeemaa "koti" toteutettu monin tavoin Paukun pöhinät

Keskeisimmät tunnusluvut vuosilta 2021-2025

	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025
Lainat/as	16,44	15,86	16,56	17,65	17,99
Käynnit/as	3,7	4,7	5,51	6,64	5,56
Aineiston hankinta/kirjat /laatusuositus 300/1000 as	326	337	393	327,51	263,33
Aineiston hankinta/muu aineisto/laatusuositus 100/1000 as	42	33	32	16,9	19,89
Verkkokäynnit/as	3,92	4,16	4,75	5,21	5,59

Lainaat %/asukasluku	30	30,5	30,82	31,27	30,97
Lainaus/kokoelma	1,65	1,63	1,68	1,77	1,82
Taloudellisuus *	1,40	1,48	1,50	1,33	1,38
Toimintakulut/as	51,80	55,83	58,94	58,91	53,16

* Taloudellisuus = henkilöstökulut/as + aineistokulut/as/käynnit/as + lainat/as

Kulttuuri-, museo- ja matkailupalvelut

Palvelukuvaus

Kulttuuripalvelut vastaa Lapuan kaupungin kulttuuritoiminnan järjestämisestä, Kulttuurikeskus Vanha Paukun toiminnoista, Lapuan kaupungin museoista sekä Lapuan kaupungin matkailun tehtäväkentästä.

Lapuan kaupunki tunnetaan laajasta kulttuuri- ja taidetarjonnasta sekä luonto- ja puutarhakohteistaan. Nämä kaikki lisäävät kuntalaisten hyvinvointia ja kotiseutuidentiteettiä ja ne ovat vahvoja vetovoimatekijöitä sekä matkailun että uusien asukkaiden kannalta.

Kulttuurikeskus Vanha Paukku museoineen, gallerioineen sekä muine palveluineen on ympärivuotinen kohde niin paikallisille kävijöille kuin matkailijoillekin. Lapuan kaupungin museot kuuluvat valtiosuuseumuseoiden piiriin, museoita ohjaa museolaki (314/2019) ja kulttuuripalveluita ohjaa laki kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019).

Tavoitteet vuonna 2025 ja niiden toteutuminen

Kulttuuripalvelut ovat vuoden aikana järjestäneet itse ja yhdessä kumppaneiden kanssa kulttuuri- ja taidetapahtumia.

Yleinen kulttuuritoimi on avustanut lapualaisia kulttuuriyhteisöjä ja yksityisiä taiteilijoita määrärahan puitteissa. Avustuksia on saanut viisi yksityishenkilöä tai työryhmää ja 21 yhdistystä.

Lapuan taidemuseossa oli kolme uutta näyttelyä. Minna Tuohisto-Kokko 15.2.2025–24.5.2025, Antti Ojala 7.6.2025–13.9.2025 ja Siltoja ja Solmukohtia - Suomalaisten taiteilijoiden Japani 27.9.2025–24.1.2026. Vuoden aikana valmisteltiin tulevia vuosien 2026-2028 näyttelyitä.

Lapuan taidemuseossa vieraili 9.252 henkilöä, joista 2.490 oli varhaiskasvatuksen, koulujen tai oppilaitosten oppilaita. Henkilöstömäärän vajauksesta johtuen taidemuseon auki-oloaika supistui. Vain kesäkaudella taidemuseo oli avoinna tiistaista lauantaihin. Talvi, kevät ja syksy taidemuseon oli avoinna keskiviikosta lauantaihin. Lyhennetty aukioloaika näkyi kävijämäärissä.

Vanhan Paukun Iso tehdas -päärakennuksen kulttuurihistoriallisiin museoihin on aina vapaa pääsy ja ne ovat ympärivuotisesti avoinna yleisölle. Isossa tehtaassa

alkuvuonna 2025 oli käytössä lyhennetyt aukioloajat henkilöstömäärän vajauksesta johtuen. Isossa tehtaassa vierailijoita oli 20 750.

Patruunagalleria on merkittävä kulttuuridemokratian toteuttaja, sillä sen kautta pääsevät esille niin harrastajat kuin ammattilaiset. Patruunagalleriassa oli kahdeksan näyttelyä, joissa oli esillä paikallisten ja muiden taiteilijoiden ja taiteenharrastajien töitä. Patruunagallerian vieressä sijaitsee Pohjanmaan valokuvakeskus ry:n galleria, jonne yhdistys itse tuotti valokuvanäyttelyitä seitsemän kappaletta. Vuosi 2025 oli viimeinen toimintavuosi Pohjanmaan valokuvakeskukselle.

Lapuan patruunatehtaan museon (LPM) perusnäyttely uudistettiin ulkoasultaan ja sisällöllisesti. Yleisölle 31.1.2025 avattu uusi näyttely kertoo Lapuan patruunateollisuuden 100-vuotisen tarinan 1920-luvulta nykyaikaan 2020-luvulle. Näyttelyn toteuttaminen oli laaja ja vaativa projekti, jossa ulkopuolisella rahoituksella oli merkittävä asema. Uudistettu näyttely on kiinnostanut niin lapualaisia kuin matkailijoita. Pyhälahden valokuvaamomuseon ja Lapuanliikkeen näyttelyiden sisältö on pysynyt ennallaan. Lapuan kaupungin museoiden muistelupiirit kokoontuivat 12 kertaa.

Museoviraston innovatiiviset hankkeen Isojen koneiden tarina- ja konservointityöpajat - Lapuan patruunatehtaan museon uuden näyttelyn yleisötyön avulla luotiin interaktiivisia opastuksia ja työpajoja koululaisille ja opiskelijoille sekä valokuvakokoelmien muistelupiirit. Hankkeen puitteissa järjestettiin henkilökunnalle palvelumuotoilukoulutus LPM:n ja koko kulttuurikeskus Vanhan Paukun asiakaskokemuksen jäsentämiseksi.

Museoiden kokoelmien säilytystiloja on järjestelty uudelleen taidelahjoitusten ja käytöstä poistuneiden rakennusten myötä. Lapualaislähtöisen taiteilija Antti Ojalan yli 500 taideteosta siirtyi Lapuan taidemuseon omistukseen. Lapuan taide- ja tiedesäätiölle lahjoitettu 181 teoksen taidekokoelma siirtyi taidemuseon hoidettavaksi.

Kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisesti on tarjottu sisältöjä eri oppiasteille. Kulttuurikasvatussuunnitelma toiselle asteelle on hyväksytty ja otettu käyttöön. Oppilaitosten kanssa on yhteistyössä järjestetty konsertteja, työpajoja tai näytöksiä (30 kpl) ja taidemuseovierailuja (153 kpl). KOPS tapahtumissa on tavoitettu yli 3.300 lasta tai nuorta.

Kulttuurihyvinvointia on tuettu järjestämällä taidenäyttelyitä hoitokodeissa. Kulttuurin Kaikukortin käyttöä on jatkettu ja toimintamalli on vakiinnutettu osaksi kaupungin kulttuuri- ja hyvinvointitoimintaa sekä muutama uusi kulttuurikohde on saatu mukaan käyttökohteeksi.

Kesätaiteilijana oli yksi kuvataiteilija, jonka työpanos jakautui naapurikuntien Kauhavan, Evijärven ja Alajärven kanssa. Taiteilija elävöitteli kesätapahtumia, vei toimintaa myös sivukylille ja hänen kanssaan toteutettiin yhteistyössä residenssitaiteilijan kanssa muraali rautatiesillan alle jokivarteen.

Kulttuuritoimi on ylläpitänyt kansainvälistä taiteilijaresidenssitoimintaa supistetusti. Vuoden aikana Vanhan Paukun taiteilijaresidenssissä on ollut toimintaa vain kahtena kuukautena (kaksi taiteilijaa: Yhdysvallat ja Saksa.) Oman residenssiasunnon ylläpito lopetettiin syksyllä.

Matkailutoimessa aloitettiin yhteistyö Visit Seinäjoki Regionin kanssa, päivitetty Visit Lapua esite suomeksi ja tehty tekstikäännökset ruotsiksi ja englanniksi sekä markkinoitu

Lapuan matkailukohteita alan messuilla ja tapahtumissa sekä eri viestintäkanavissa. Matkailutoimea tehdään yhteistyössä Lapuan kaupungin viestinnän ja matkailuyritysten ja - muiden toimijoiden kanssa.

Vanhan Paukun kokouspalveluissa ulkopuolisten asiakkaiden määrä on pienentynyt, koska tilat täyttyvät kaupungin omasta toiminnasta ja vuokrattavien tilojen määrä on vähentynyt.

Hanketoiminnassa on jatkettu "Nahistuneet naatit - koulujen ruokahävikki pienemmäksi, -hankkeen toimia. Kulttuuritoiminnan kehittämishankkeisiin on haettu rahoitusta Museovirastolta sekä maaseutuohjelmasta, mutta rahoitusta ei ole myönnetty.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toimenpide/mittari (esim. tavoitetaso, lukumäärä tms)	Toteuma 12/2025
Hyvinvoinnin lisääminen Osallisuus Hyvinvointi	Lapuan patruunatehtaan museon perusnäyttelyn uudistus (museot) Voimaa kulttuurista ja liikunnasta Kaikkia ja kaikkea kunnioittaen	Näyttelyuudistuksen loppuunsaattaminen. Museon kävijämäärän kasvattaminen. Museoviraston Isot koneet -hankkeen 2024-2025 yleisötyön uudistus, mm. interaktiivisen opastuksen ja työpajojen luominen.	Toteutunut Lapuan patruunatehtaan museon kokonaan uusi perusnäyttely avattiin 31.1.2025. Hankkeen suunnitellut LPM:n liittyvät työpajat (iso prässi) ja valokuvien tunnistus sekä palvelumuotoilukoul utus Vanhan Paukun asiakaspalvelu polun luomikseksi pidetty. LPM:n uudet opastukset lapsille ja nuorille sekä opastusmateriaaleja kaupunkioppaille.

Hyvinvoinnin lisääminen	Tarjotaan saavutettavia ja osallistavia kulttuuripalveluja ja vahvistetaan kulttuurikasvatusta. Voimaa liikunnasta ja kulttuurista Innostavaa yhteistyötä onnistuen Terveet ja hyvinvoivat kasvu- ja oppimisympäristöt	Tapahtumien lukumäärä ja osallistujamäärä sekä tapahtumien kohdentaminen eri kohderyhmille. Laajennetun kulttuurikasvatus-suunnitelman käyttöönotto.	Toteutunut Suunnitellut tapahtumat ovat toteutuneet ja niitä on kohdennettu eri kohderyhmille. Laajennetun kulttuurikasvatus-suunnitelman toiselle asteelle on hyväksytty. Toisen asteen opiskelijat osallistuvat kulttuurikasvatukseen.
Kasvun varmistaminen Hyvinvoinnin lisääminen	Museon ja kotiseutuarkiston kokoelmatilojen uudistus. Voimaa kulttuurista ja liikunnasta Turvallinen tulevaisuus	Siirretään museokokoelmien ja kotiseutuarkiston materiaalit parempiin säilytystiloihin sekä luetteloidaan aineistoja. Luettelointitavoite on 10% aineistosta. .	Toteutunut. Museoiden varastosiirto on tehty. Aineistoja on luetteloitu ja niihin on lisätty tunnistetietoja. Antti Ojalan taideteosten luettelointi on valmis.
Kasvun varmistaminen Talouden tasapainon ylläpitäminen	Tuetaan lapualaista matkailutoimialaa ja lisätään matkailijamääriä. (Matkailu) Innostavaa yhteistyötä onnistuen. Digitaalisuus ulottuu kaikkialle	Matkailuesiteen kieliversiot eng + swe. Osallistuminen matkailualan myyntitapahtumiin. Matkapakettiehdotusten kokoaminen.	Toteutunut. Matkailun myyntitapahtumiin on osallistuttu Kokkolassa, Oulussa ja Seinäjoella. Matkailuesitteen suomenkielinen päivitys on tehty. Kieliversioiden

			painatus on talvella 2026. Yhteistyö on aloitettu maakunnallisen matkailuorganisaati on Visit Seinäjoki Regionin kanssa.
--	--	--	--

Keskeisimmät tunnusluvut vuosilta 2021-2025

Selite muutoksille: taidemuseon kävijämäärät ilmoitetaan samalla tavalla kaupungin toimintakertomukseen kuin museovirastolle. Tämä tapa selkeämpi ja informatiivisempi.

	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025
Toimintakate kulttuuri + museot	-775.598	-743.432	-795.087	-743.267	
Toimintakate matkailu	-60.257	-67.25	-49.283	-43.950	
Museoiden valtionosuus	92.930	92.930	107.305	110.116	110.116
Kulttuurimenot euroa / asukas	54,9	52,7	56,7	50,3	
Kulttuurihist.museon kävijämäärä	3.500	8.641	18.477	16.600	20.750
Taidemuseon kävijämäärä (vuodet 2020-2021 laskettu yhteen Patruunagallerian kanssa)	19.975	5.465	8.840	10.002	9.252
Josta taidemuseon koulu- ja oppilasryhmä kävijämäärä (kpl/hlö)				167/2917	153/2.490
Patruunagallerian kävijämäärä (vuodet 2020-2021 laskettu yhteen taidemuseon kanssa)	-	17.282	18.477	16.600	20.750
Tapahtumiin osallistuneet yhteensä (kpl/ hlö)	29/ 110	73/ 5.675	66 /14.291	104/ 30.524	63/5.831

Joista oppilaitoksille suunnatut tapahtumat (kpl/ hlö) (Vuodesta 2024 ei mukana taidemuseota)	55/ 832	193/ 2.920	132/ 4.311	21/ 1.182	10 /2.643
Opastetut kierrokset: Vanha Paukku, hautausmaa ja kaupunki (kpl/ hlö)	38/827	50/1387	49/1737	69/2.375	86/2.381
Yksityistilaisuudet, kokoukset, muiden järjestämät tapahtumat (kpl/hlö)	140/1.211	47/2.374	56/2.118	62/2.417	58/5.135
Kulttuuritoimintaan osallistuneet yhteensä	26.446	43.744	49.631	32.899	26.122
Menot euroa / kultt. toim. osallistuneet	29,3	17	17,5	21,46	

Kansalaisopisto ja taidekoulu

Palvelukuvaus

Lapuan kansalaisopisto

Toimintavuoden keskiössä oli laadukas ja saavutettava opetus, joka vastasi kaupunkistrategian arvoja ja asukkaiden tarpeita. Joustava kurssitarjontamme toteutti jatkuvan oppimisen periaatetta vahvistaen paikallista hyvinvointia. Tiivis verkostoyhteistyö ja aktiivinen kehittämisote takaavat, että opisto on dynaaminen toimija niin paikallisesti kuin valtakunnallisestikin. Toimimme vahvalla säädöspohjalla ja täydennämme tarjontaamme kysyntälähtöisellä maksupalvelutoiminnalla.

Lapuan taidekoulu on kaupungin luovan kasvatuksen ydintä, joka toteuttaa tavoitteellista ja korkealaatuista taiteen perusopetusta kuvataiteissa, käsityössä, tanssissa ja teatterissa. Opetus etenee pitkäjänteisesti tasolta toiselle yleisen oppimäärän mukaisesti, tarjoten lapsille, nuorille ja aikuisille vankan pohjan taiteelliseen ilmaisuun ja elinikäiseen harrastamiseen.

Taidekoulu on näkyvä osa paikallista identiteettiä: vuotuiset näyttelyt, esitykset ja tapahtumat elävöittävät lapualaista kulttuurikenttää ja tuovat taiteen osaksi asukkaiden arkea. Kyseessä ei ole vain oppilaitos, vaan aktiivinen kulttuurivaikuttaja, joka rakentaa yhteisöllisyyttä ja luo tulevaisuuden osaamista taiteen keinoin.

Tavoitteet vuonna 2025 ja niiden toteutuminen

Vuonna 2025 Lapuan kansalaisopiston ja taidekoulun toimintaa ohjasivat osallisuus, yhteisöllisyys sekä fyysinen ja psyykkinen hyvinvointi. Opiston netto-opiskelijamäärä

nousi 3 122 henkilöön, mikä on 300 opiskelijaa enemmän kuin edellisvuonna. Kevään opiskelijakyselyssä vastaajien antama keskiarvo opetuksen laadulle ja palveluille oli 4,8/5, ja 98 % vastaajista koki opiskelun parantavan hyvinvointiaan. Vapaatavoitteinen opiskelu tuki kuntalaisten jaksamista ja toimintakykyä 9 405 opetustunnin voimin. Kokonaistuntimäärästä Lapuan Taidekoulussa järjestettävän taiteen perusopetuksen osuus oli 1683 tuntia. Taidekoulun neljän oppiaineen puitteissa tarjottiin lapsille ja nuorille tavoitteellinen opiskeluympäristö, joka tukee itseilmaisua ja sosiaalisten taitojen kehitystä. Keväällä 2025 taidekoulun päättötodistuksen sai yhteensä 14 oppilasta: 12 oppilasta kuvataiteissa (6 lasten ja nuorten opinnoissa ja 6 aikuisten opinnoissa) sekä 2 oppilasta tanssitaiteessa.

Tasa-arvon ja saavutettavuuden edistämiseksi opisto tarjosi osallistumisen mahdollisuuksia myös heille, jotka eivät pääse kurssipaikoille. Musiikin ja liikunnan opetusta järjestettiin palvelukodeissa ja senioritaloissa, joissa toteutui 12 kurssia sekä kevät- että syyslukukaudella. Hyvä opisto -hankkeen myötä opiston kotisivuja kehitettiin selkeäkielisiksi ja ilmoittautumisjärjestelmään lisättiin tiedot tilojen esteettömyydestä. Opintoseteleillä ja Kaiku-kortilla tuettiin 189 henkilön osallistumista kursseille. Yleisöluentoja järjestettiin 21 kappaletta, ja niihin osallistui yhteensä 701 henkilöä. Kerhotoiminnan osuus oli 119 tuntia, mikä toteutettiin Suomen malli -hankkeen rahoituksella. Myyntipalvelukoulutuksia, kuten kaupungin henkilöstön ensiapukursseja ja tyhy-toimintaa, toteutui 73 tuntia.

Lukuvuoden aikana noudatettiin Vanhan Paukun toimijoiden yhteistä Koti-teemaa, joka näkyi kurssisisällöissä, luennoilla ja taidekoulun näyttelyissä. Kulttuuriopetussuunnitelman puitteissa toteutettiin monitaiteista työpajatyöskentelyä kaikille kaupungin viskari-ikäisille. Kaikille eskarilaisille tarjottiin Taidekoulun balettioppilaiden Liisa ihmemaassa -esitys. Kehittämistyössä saatiin päätökseen Hyvä opisto -hanke sekä Erasmus+ -hanke Taidetta, taitoa ja verkostoja. Uusina hankkeina käynnistyivät senioripedagogiikkaa kehittävä IkäOppi sekä Vanhan Paukun toimijoiden yhteinen Erasmus+ -hanke.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toteuma
Hyvinvoinnin lisääminen	Vahvuutena välittäminen Yksinäisyyden vähentäminen	Tavoite: Maksuttomia tilaisuuksia vähintään 10 vuosi Toteutunut: maksuttomia tilaisuuksia 31.
Hyvinvoinnin lisääminen talouden tasapaino kasvun varmistaminen	osallistujien työ- ja toimintakyky paranee	Tavoite: liikunta- ja tanssikurssien tuntimäärä 16 % opetuksen kokonaismäärästä Toteutunut: liikunta- ja tanssikurssien tuntimäärä opetuksen kokonaismäärästä 22%.
Hyvinvoinnin lisääminen talouden tasapaino	voimaa kulttuurista ja liikunnasta - vahva ja laadukas perustoiminta	Tavoite: Opetuksen laatua ja saavutettavuutta tarkastellaan lukuvuosittain palautekyselyillä.

kasvun varmistaminen		Tavoitteena 1-5 arviointiasteikolla keskiarvo yli 4. Toteutunut: Kevätkaudella 2025 palautekyselyn keskiarvo 4,8.
Hyvinvoinnin lisääminen talouden tasapaino	voimaa kulttuurista ja liikunnasta	Tavoite:1-3 yhteistyössä järjestettyä tilaisuutta. Yhteiset lukuvuositeemat. Toteutunut: Yhteiset lukuvuositeemat (2024-2025 metsä, 2025-2026 koti). Yhteistyössä järjestettyjä tilaisuuksia mm. Paukun pöhinät, Vanhan Paukun after work, Eepos-kirjastojen työpajat, baletti-iltamusiikki sekä kuvataide-iltamusiikkikonsertit taidekoulun ja musiikkiopiston yhteistyönä

Keskeisimmät tunnusluvut vuosilta 2021-2025

	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025
Toimintatuotot	352.429	372.943	250.748	239.874	227.282
Toimintamenot	1.150.444	1.164.975	1.065.032	1.035.318	889.464
Toimintakate	-798.015	-792.031	-814.285	-795.444	-662.182
Valtionosuus (netto)	375.335	375.335	386.662	341.574	359.277
Kurssimaksut	125.243	140.624	155.332	172.416	181.141
Opetustuntimäärä	10484	9 662 +kerho- tunnit 584	9093 +kerhotunnit 262	8819 +kerhotunnit 62 ja myynti- palvelu- kurssit 135	9213 +kerho- tunnit 119 + myynti- palvelu- kurssit 73

Opiskelijamäärä	2870	2652 +kerhojen opiskelijat 520	2684 +kerhojen opiskelijat 202	2640 +kerhojen osallistujat 49, myynti- palvelu- kurssit 120	2779 + kerhojen osallistujat 74 + myynti- palvelu- kurssit 269
Osallistujamäärä	6086	5688 +suomen malli 574	5997 +kerhojen opiskelijat 215	5889 +kerhojen opiskelijat 62, myynti- palvelu- kurssit 120	6038 + kerhojen opiskelijat 79 + myynti- palvelu- kurssit 272
Valtionosuustunnit	7359	7359	7291	6296	6273
Kurssimäärä/ lukuvuosi	367	326 +suomen malli kurssit 25	336 +suomen malli kurssi 14	298 + suomen malli kurssi 4+ myynti- palvelu- kurssit 10	309 + -Suomen malli kurssit 5 + myynti- palvelu- kurssit 7
Taidekoulun päättötodistukset	3 (kuvataide)	6 (kuvataide 2, käsityö 4)	9 (kuvataide 5, käsityö 2, tanssi,2)	8 (kuvataide 4, tanssi 4)	14 (kuvataide 1, kuvataide 6, tanssi 2, kuvataide aikuiset 6)

Liikuntapalvelut

Palvelukuvaus

Liikuntatoimi järjestää kunnallisen liikuntapaikkaverkoston ylläpidon sekä tuottaa ja hallinnoi ko. tiloissa ja alueilla monipuolisesti erilaisia liikunta- ja harrastuspalveluita. Ohjaustoiminnan osalta liikuntatoimi tuottaa ensisijaisesti liikuntapalvelua yksityissektorin ja seuratoiminnan ulkopuolelle jääville kuntalaisille myös erityisryhmät huomioiden.

Lapuan kaupungin hallintokuntien, kolmannen sektorin ja liikunta-alan yritysten kanssa tehdään yhteistyötä kattavan liikuntapalveluverkoston ylläpitämiseksi ja vähän liikkuvien kuntalaisten tavoittamiseksi. Yhteistyön erityisenä painopisteenä on lasten ja lapsiperheiden liikuttaminen sekä ikääntyneiden kunto- ja terveysliikunta. Liikuntapaikkaverkoston ylläpitoa järjestetään yhteistyössä teknisen laitoksen kanssa. Liikuntapaikkaverkoston kehittämisessä tärkeässä osassa on kuntalain mukainen kuntalaisten kuuleminen.

Tavoitteet vuonna 2025 ja niiden toteutuminen

Tavoitteet toteutuivat kattavasti. Liikuntatoimi on toiminut aktiivisesti yhteistyössä muun muassa koulutoimen kanssa Liikkuva koulu- ja Move!-toiminnan edistämiseksi. Move!-mittausten tulokset osoittavat myönteistä kehitystä: Lapuan 5.-luokkalaisten tulokset olivat mittaushistorian parhaat. Huolta herättävät kuitenkin erityisesti 8.-luokkalaisten poikien heikot tulokset. Systemaattista kehitystyötä on tehty myös Liikkuva Lapua -hankkeessa, jossa kohderyhmänä ovat olleet työikäiset ja lapsiperheet. Lisäksi liikuntatoimi on tukenut Suomen mallin tavoitteita tarjoamalla maksuttomia uimakortteja perusopetuksen oppilaille, mikä on aktivoinut myös oppilaiden huoltajia liikkumaan. Uutuutena on otettu käyttöön yläkoululaisille suunnattu nuorisoeu uimahalliin.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toteuma
Hyvinvoinnin lisääminen	Työ- ja toimintakyky paranee Työn kuormittavuus tasapainottuu Sairauspoissaolot vähenevät Yhteisöllisyyden kasvattaminen	Toteutunut*
	Työ- ja toimintakyky paranee Yhteisöllisyyden kasvattaminen	Toteutunut. Työ- ja toimintakyvyn paranemista ja yhteisöllisyyden kasvattamista edistettiin erilaisten toimintojen kautta. Esimerkkeinä voidaan mainita valokuvasuunnistus sekä kuntoilun moniottelut. Avustustoiminnassa huomioitiin yksittäiset toiminnot, ja lisäksi selvitettiin avustusten kautta seurojen keinoja tukea kotouttamista. Vertaisryhmätoimintaa edistetty.
Hyvinvoinnin lisääminen	HyTe -yhteistyö kehittäminen ja sujuvoittaminen yhdessä hyvinvointialueen kanssa	Hyvinvoinnin lisäämistä edistettiin myös kehittämällä ja sujuvoittamalla HyTe-yhteistyötä yhdessä hyvinvointialueen kanssa. Elintapaohjaus toteutui, ja lapsiperheiden elintapaohjauksen valmistelu käynnistettiin. Elintapaohjauksessa on vahvistettu KouluPT toimintaa yhdessä liikunnanopetuksen ja kouluterveyden kanssa.

*Toteutusta arvioitiin asiakaskokemuksen osalta jatkuvalla ja toimintakohtaisella palautteenkeruulla. Henkilöstökyselyitä ja työnohjauksia toteutettiin useilla eri teemoilla. Sairauspoissaolot ovat haaste, sillä esimerkiksi liikuntaryhmien ja uimahallin toiminta edellyttää palveluntuotannolta jatkuvuutta.

Keskeisimmät tunnusluvut vuosilta 2021-2025

Ulk./sis.	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025
Toimintatuotot	501.321	584.071	494.458	466.444	476.417
Toimintakulut	-1.973.243	-2.275.464	-2.153.174	-2.513.320	-2.867.287
Toimintakate	-1.471.922	-1.691.393	-1.658.717	-2.046.877	-2.314.970

	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025
Uimahallin kävijät / kpl	54.896	58.539	69.855	66.200	66.013
Vesivoimistelut kävijät / kpl	4.569	3.950	5.240	5.080	5.045
Erityisliikunnan kävijät / kpl	995	722	977	1.109	686
Ikääntyvien liikuntakävijät / kpl	4.628	4.329	6.652	6.356	6.738
Muut ohjatut ryhmät kävijät / kpl	4.004	2.799	1.916	1.495	1.677
Vauvauintikävijät / kpl, kokoontumis- kerrat	- 27	67 -	53 28	396 50	428 60
Kesäuima- kouluihin osallistujat / kpl	531	520	519	441	429

Nuorisopalvelut**Palvelukuvaus**

Nuorisopalveluiden tarkoituksena on tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia, tukea nuorten harrastamista ja toimintaa, edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. Lähtökohtana on yhteisvastuu, kulttuurinen moninaisuus ja kansainvälisyys, kestävä kehitys, terveet elämäntavat sekä ympäristön kunnioittaminen sekä monialainen yhteistyö.

Etsivän nuorisotyön tehtävänä on tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori ja auttaa häntä sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään hänen kasvuaan, itsenäistymistään, osallisuuttaan yhteiskuntaan ja muuta elämän hallintaa sekä pääsyä koulutukseen ja työmarkkinoille. Etsivä nuorisotyö perustuu nuoren vapaaehtoisuuteen ja nuoren kanssa tehtävään yhteistyöhön nuorten kanssa työtä tekevien tahojen kanssa.

Tavoitteet vuonna 2025 ja niiden toteutuminen

Tavoitteet toteutuivat kattavasti. Keskeisinä teemoina olivat henkilöstö- ja asiakaskokemusten parantaminen sekä nuorisotyö kouluissa. Nuorisotoimi tuki hyvinvointikoordinaattorin toimintaa yhteistyössä nuorisovaltuuston kanssa ja osallistui lasten ja nuorten hyvinvointiryhmän työskentelyyn. Avustustoiminnassa selvitettiin nuorisotoimialan kotouttamista koskevia käytännön toimenpiteitä. Osallistavan budjetoinnin toimenpiteet toteutettiin vuoden 2025 aikana nuorten toivomien tapahtumien muodossa. Ohjaamo-toiminnan kehittäminen nuorisotoimen organisoimana päättyi vuoden 2025 lopussa. Lainsäädännöllisesti toiminta kuuluu työllisyysalueen toimivaltaan.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toteuma
Elämänlaatu ja mielen hyvinvointi	Työ- ja toimintakyky paranee Työn kuormittavuus tasapainottuu Sairauspoissaolot vähenevät Yhteisöllisyyden kasvattaminen	Toteutunut Toteutusta on arvioitu kyselyiden, kehityskeskustelujen, työnohjauksen sekä pelisääntöjen laadinnan kautta.
	Koulunuorisotyön kehittäminen	Toteutunut hanketyönä. Palaute on ollut hyvää oppilailta ja opetushenkilöstöltä. Esimerkkinä yläkoulun Akvaario-toiminta on vakiinnuttanut paikkansa
	Etsivän nuorisotyön kehittäminen	Toteutunut, muun muassa Sovari-tulosten perusteella. Hyödynnetty myös etsivän nuorisotyön laatukäsikirjaa toiminnan kehittämisessä
	Ohjaamo-toiminnan kehittäminen. Edellyttää myönteistä rahoituspäätöstä.	Toteutunut. Nuorisotoimen osalta koordinaatio päättyi 31.12.2025 hankerahoituksen päättyessä.
HyTe	HyTe -yhteistyö kehittäminen ja sujuvoittaminen yhdessä hyvinvointialueen kanssa	HyTe-yhteistyön kehittäminen ja sujuvoittaminen yhdessä hyvinvointialueen kanssa toteutui. Toimintaa on kehitetty tiiviissä yhteistyössä, mutta huolia on ilmennyt muun muassa toisen asteen kouluterveydenhuollon osalta.

Keskeisimmät tunnusluvut vuosilta 2021-2025

Ulk./sis.	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025
Toimintatuotot	55.808	152.892	276.602	170.200	200.949
Toimintakulut	-441.074	-925.684	-1197.128	-688.260	-587.024
Toimintakate	-385.226	-772.793	-920.526	-518.060	-386.075

	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025
Liikennepuiston kävijät/pv, yhteensä	45,5 2184	35,5 1562	30,3 1634	28,8 1611	28,5 1626
Lastenleirit leiriläiset	144	152	177	131	80
Hirvijärven leiritalon käyttöpäivät	71	68	50	51	62
Nuorisotalon käyttäjät muu kuin oma toiminta	385	521	513	485	460
Avoin nuorisotoiminta kävijämäärä/ aukiolopäivä	22,8	25,7	22,35	21,59	21,21
Etsivän nuorisotyön asiakkaiden osuus alle 29-vuotiaista asukkaista (%)	2,43	2,23	2,17	2,11	2,54

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut (HYTE)

Palvelukuvaus

Hyvinvoinnin edistämisen tehtävä on laaja ja edellyttää poikkihallinnollista yhteistyötä. Kuntalaisten hyvinvointi on yhteydessä koulutukseen, liikunta-, ruoka- ja kulttuuripalveluihin, kaavoitukseen, vesihuoltoon, ympäristön tilaan, liikennejärjestelyihin sekä moniin muihin kunnan hoitamiin tehtäviin. Hyvinvoiva lapualainen on koko kaupungin toiminnan tärkeä tavoite. Väestön hyvinvoinnin edistäminen perustuu lainsäädäntöön sekä Lapuan kaupunkistrategiaan, ja sen eteen tehdään työtä kaupungin kaikilla toimialoilla. Kunnan kumppaneita hyvinvoinnin edistämässä ovat vapaaehtoiset, yhteisöt, järjestöt, yritykset ja seurakunnat.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palveluilla on vastuu hyvinvointityön kokonaisuuden organisoinnista ja kehittämisestä lainsäädännön edellyttäminä rakenteina. Käytännössä palvelussa vastaanotetaan, arvioidaan ja jaetaan tietoa muille toimintayksiköille sekä huolehditaan poikkihallinnollisten työryhmien yhteistyön ja keskustelun sujuvuudesta. Keskeistä on myös vastata yhteisen suunnittelun etenemisestä, valmistella suunnitelmat osaksi päätöksentekoa sekä vastata suunnitelman seurannasta ja raportoinnista.

Tavoitteet vuonna 2025 ja niiden toteutuminen

Vuoden 2025 merkittävin hyte-työhön liittyvä tavoite oli laajan hyvinvointikertomuksen laatiminen, jossa väestön hyvinvointia tarkastellaan mittareiden ja arviointien pohjalta koko edellisen valtuustokauden ajalta. Laaja hyvinvointikertomus 2021-2025 valmistuikin tavoiteajassa, ja tarjosi kattavan kuvan kaupungin hyvinvointityön tilasta hyödyntäen monipuolisesti paikallista ja kansallista tilastodataa, TEAviisari-tuloksia sekä toimialojen arviointeja. Laaja hyvinvointisuunnitelma 2025-2029 toteutetaan moniammatillisessa yhteistyössä kaupungin, hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin toimijoiden sekä asukkaiden kanssa. Suunnitelman valmistumista on jouduttu siirtämään keväälle 2026 hyvinvointialueen vastaavan suunnitelman aikataulusta johtuen. Suunnitelman toteutuksessa on kuitenkin hyödynnetty kaupunkistrategian osallistavaa, innovoivaa ja verkostomaista toimintatapaa alkuperäisen suunnitelman mukaisesti toteuttamalla kaksi osallistavaa työpajaa hyvinvointisuunnitteluun liittyen.

Kaupungin visiota ja tulevaisuuden tavoitteita esimerkiksi hyvinvoinnin, elinvoiman ja yhteisöllisyyden suhteen tuettiin vuonna 2025 myös erilaisilla tapahtumilla, asukastilaisuuksilla, matalan kynnyksen kohtaamispaikka- ja vertaistoiminnalla sekä kehittämällä entisestään muita osallisuutta edistäviä palveluja, kuten Kaikukortti.

HYTE-tiimi kokoontui vuoden aikana kolme kertaa. Ryhmän keskeisin tehtävä oli toimia laajan hyvinvointi- ja suunnitelmatyön ohjaavana ryhmänä, sekä ikäryhmittäisten hyvinvointiryhmien ohjausryhmänä. Ikäryhmittäiset hyvinvointiryhmät (lapset ja nuoret, työikäiset) puolestaan kokoontuivat suunnitellun vuosikellon mukaisesti. Ryhmien jäsenistössä tapahtui vuoden aikana jonkin verran muutoksia hyvinvointialueen organisaatiomuutoksesta johtuen; edustus eri aloilta säilyi kuitenkin kattavana, ja tätä

pystyttiin entisestään vahvistamaan vuoden aikana. Ikääntyneiden hyvinvointiryhmän muodostaminen on vielä kesken.

Vaikuttamistoimielinten toiminta jatkui aktiivisena ja tavoitteellisena. Hyvinvointikoordinaattori toimi vanhus- ja vammaisneuvoston sihteerinä ja tuki niiden toimintaa toimikauden vaihtuessa. Hyvinvointikoordinaattori on lisäksi toiminut nuorisovaltuuston ohjaavana aikuisena.

Strateginen tavoite	Talousarviotavoite	Toteuma
Hyvinvoinnin lisääminen	Työ- ja toimintakyky paranee Työn kuormittavuus tasapainottuu Sairauspoissaolot vähenevät Yhteisöllisyyden kasvattaminen	Laaja hyvinvointikertomus 2021-2025 laadittu: K Laajan hyvinvointisuunnitelman 2026-2029 laatiminen on kesken, valmistuu kevään 2026 aikana. Erillissuunnitelmat (osallisuus- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, EPT-suunnitelma) päivitetty osaksi laajaa hyvinvointisuunnitelmaa: kesken Osallisuustilaisuuksia järjestetty hyvinvointikertomustyöhön liittyen 1-2 kpl: K
	Hyvinvointisuunnittelu on systemaattista ja tukee kaupunkistrategian tavoitteita	Hyte-kuntaosuus €/as 2025: 21,8 € (2024: 19,9 €) (2023: 19,4 €) (2022: 19,3 €)
	Vahvuutena Välittäminen - ajatus pysyväksi toimintamalliksi Kaikukortti-toiminta vakiintuu Lapualle Muut vuoden 2024 hyte-pilottikokeilut (Hyvä Sauma, Teinineuvola, sateenkaaritupa) jatkuvat, jos ne todetaan vaikuttaviksi	Kaikukortti-toiminta vakiintunut pilottivaiheen jälkeen: K Muiden pilottikokeilujen vaikuttavuus arvioitu: K Kävijämäärien ja toiminnan/tapahtumien lukumäärän seuranta: K Toiminta vakiintunut pilottijakson jälkeen: Hyvä Sauma jatkunut, Teinineuvola ja Sateenkaaritupa päättyneet

Keskeisimmät tunnusluvut vuosilta 2021-2025

	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025
--	---------	---------	---------	---------	---------

Toimintatuotot	-	-	0	0	0
Toimintakulut	-	-	-46.194	-65.482	-58.742
Toimintakate	-	-	-46.194	-65.482	-58.742